

Statistici despre violența domestică: gen vs. avantaj fizic

Violență bidirecțională vs. unidirecțională

Studiile arată că violența în cuplu este adesea **reciprocă** (bidirecțională). Într-un eșantion național de tineri adulți din SUA, aproape 24% dintre relații au implicat violență fizică, iar în jumătate din acestea (49,7%) ambii parteneri au fost violenți ¹. În relațiile cu violență **unidirecțională** (un singur agresor), femeile au fost autoarele în peste 70% din cazuri ¹. O analiză a literaturii a estimat că ~57,5% din incidentele de violență intimă raportate sunt **bidirecționale** (implicând violență mutuală) ². Chiar și în relațiile unidirecționale, mai multe studii au constatat că femeile sunt adesea mai predispuse decât bărbații să fie partea care comite actele de violență ³. De exemplu, sociologii Straus și Gelles au descoperit încă din 1975 că femeile erau la fel de probabil ca bărbații să-și lovească partenerul, iar sondaje ulterioare care au întrebat *cine a lovit primul* au arătat că femeile inițiază conflictul fizic la fel de frecvent ca bărbații – un rezultat confirmat de peste 200 de studii ³. Totuși, trebuie subliniat că aceste cifre includ **toate nivelurile** de agresiune fizică (de la îmbrânceli la lovituri), nu doar violența severă.

Inițierea agresiunii după gen

Cercetările indică **simetrie de gen** în inițierea violenței intime: femeile par la fel de predispuse (sau chiar ușor mai predispuse în unele studii) să înceapă un conflict fizic ca și bărbații ⁴ ³. O meta-analiză a 82 de studii (Archer, 2000) a constatat că, per total eșantioane, femeile au avut o probabilitate *ușor mai mare* de a comite cel puțin un act de agresiune fizică decât bărbații ⁵. Un studiu american pe 11.370 de respondenți (18.761 relații analizate) a raportat că într-o treime din relațiile violente *ne-reciproce*, femeia a fost cea care **a lovit prima** ⁶. De asemenea, într-un studiu observațional (Oregon Youth Study), în cuplurile cu violență unilaterală, femeia a fost *agresorul* mai probabil decât bărbatul ⁷. Aceste date contrazic viziunea conform căreia violența domestică este exclusiv o problemă "bărbat agresor – femeie victimă" și sugerează că, la nivel de intenție și inițiere, **nu există un sex intrinsec mai violent** ⁸.

Gravitatea violenței și leziunile produse

Deși ratele de **perpetratori** pot fi similare între sexe, consecințele tind să fie diferite din cauza diferențelor de forță fizică și constituție. Bărbații, fiind în medie mai masivi și mai puternici, provoacă **vătămări mai grave** partenerelor prin același nivel de violență fizică ⁹. Meta-analiza lui Archer (2000) a arătat că, deși femeile raportează ușor mai multe agresiuni fizice minore, bărbații sunt cei care cauzează mai frecvent **răni fizice** notabile ⁹. Un studiu a cuantificat acest lucru: bărbații au avut o șansă cu ~30% mai mare decât femeile de a produce o vătămare într-un incident de violență intimă ($OR \approx 1,3$) ¹⁰. Consecința este vizibilă și în statistici de populație: ~1 din 4 femei (aprox. 25%) raportează că a fost victima **violenței fizice severe** (loviri puternice, sufocare, atac cu armă etc.) de către un partener intim pe parcursul vieții, comparativ cu ~1 din 7 bărbați (14%) ¹¹. De asemenea, femeile reprezintă majoritatea victimelor în cazurile de violență extremă: bărbații constituie doar ~12–40% din totalul persoanelor rănite în incidente de cuplu și

aproximativ 30% din victimele omuciderilor între parteneri ¹² – restul fiind preponderent femei. Aceste cifre reflectă faptul că violența comisă de bărbați are, în medie, consecințe fizice mai grave, chiar dacă **prevalența actelor** de agresiune este comparabilă între sexe. (Totuși, merită menționat că femeile pot recurge uneori la *arme sau obiecte* pentru a compensa un dezavantaj de forță, iar bărbații pot fi reținuți de norme sociale în a riposta, ceea ce nu face violența feminină inofensivă ¹³ .)

Violența în cupluri de același sex vs. cupluri heterosexuale

Datele sugerează că ratele de violență domestică sunt ridicate și în cuplurile LGBT, uneori chiar mai ridicate decât în cele heterosexuale, ceea ce susține ideea că **dinamica violenței nu ține exclusiv de genul bărbatului**. Conform unei anchete naționale CDC (NISVS, SUA), **43,8% dintre femeile lesbiene** au raportat că au suferit în cursul vieții violență fizică, sexuală și/sau urmărire obsesivă din partea unei partenere intime, comparativ cu ~35% dintre femeile heterosexuale ¹⁴ . Procentajele cele mai mari s-au înregistrat la femeile bisexuale (peste 61% au fost victime ale violenței intime) ¹⁴ . La bărbați, sondajele arată că **bărbații gay** raportează cel mai rar violență din partea unui partener intim (circa 26% pe parcursul vieții), ușor sub rata raportată de bărbații heterosexuali (~29%) ¹⁵ ¹⁶ . (Bărbații bisexuali au o incidență mai mare, ~37% ¹⁶ .) În ansamblu, cuplurile formate din două femei prezintă cea mai ridicată prevalență a violenței domestice, iar cele formate din doi bărbați par să aibă cea mai scăzută ¹⁵ ¹⁶ . Această observație este susținută și de alte cercetări: o revizuire sistematică recentă (2012–2022) a concluzionat că **violența bidirecțională** este raportată în procente mai mari în cuplurile homosexuale decât în cele heterosexuale ⁸ . Astfel, predispoziția către comportament violent nu pare să depindă de sexul biologic al partenerilor, ci mai degrabă de factorii relationali, psihologici și (posibil) de echilibrul de putere fizică dintre parteneri.

Dimensiunea fizică și rolul dizabilității

O ipoteză propusă este că **avantajul fizic (gabaritul/forța)** al agresorului joacă un rol major în rezultatul violenței domestice. Dacă această ipoteză este corectă, ne-am aștepta ca, în cuplurile unde bărbatul nu are acest avantaj (de exemplu, este infirm, mult mai mic de statură sau are o dizabilitate), **femeia** să comită violența fizică la o rată mai mare. Datele empirice, deși limitate, par să susțină parțial această idee. Bărbații cu dizabilități raportează semnificativ mai des că au fost victime ale violenței conjugale decât bărbații fără dizabilități: un studiu din SUA a arătat că bărbații cu dizabilități au o probabilitate de aproape **două ori mai mare** de a experimenta violență intimă (atât pe parcursul vieții, cât și în ultimul an) față de cei fără dizabilități ¹⁷ . De fapt, unele cercetări sugerează că bărbații cu dizabilități sunt victimizați de parteneri la rate *chiar mai ridicate* decât femeile fără dizabilități ¹⁸ . Într-un eșantion de bărbați cu dizabilități care au solicitat servicii de sprijin IPV, peste 66% au suferit abuz din partea partenerei, iar ~72% au indicat abuzul fizic drept cea mai gravă formă trăită ¹⁹ . Aceste cifre indică faptul că, atunci când un bărbat se află într-o poziție de **vulnerabilitate fizică** (dependență, forță redusă), riscul ca partenera sa să devină agresor fizic crește considerabil. Cu alte cuvinte, **puterea fizică relativă** poate influența cine cauzează mai multe vătămări într-un conflict domestic – nu neapărat pentru că un sex este mai violent intențional, ci pentru că persoana mai robustă are capacitatea de a domina fizic conflictul. (Desigur, masa corporală suplimentară sub formă de grăsime nu echivalează cu eficacitate în violență; **forța musculară și mobilitatea** sunt factorii relevanți ai “gabaritului” în contextul agresiunii.)

Violența psihologică și emoțională

Violența domestică nu se rezumă la abuzul fizic. **Abuzul psihologic și emoțional** – insulte, amenințări, intimidare, control coercitiv – este foarte răspândit și adesea bidirecțional. Conform aceleiași anchete CDC, ~48% dintre *femei* și ~48% dintre *bărbați* au experimentat de-a lungul vieții **agresiune psihologică** din partea unui partener intim (de exemplu, comportament de urmărire, umilire, țipete, control comportamental) ¹¹. Practic, aproape jumătate dintre adulți, indiferent de gen, raportează astfel de abuz psihologic. O analiză a violenței bidirecționale a constatat că **agresiunea psihologică** este cea mai frecventă formă de violență mutuală în cupluri ⁸. Acest tip de abuz nu depinde de forța fizică, ceea ce explică de ce este comis într-o măsură similară de femei și bărbați. În multe relații abuzive, **conflictele fizice sunt însoțite de abuz emoțional** reciproc (jigniri, amenințări) și de comportamente de control. Important, violența psihologică poate avea efecte pe termen lung (anxietate, depresie, stres post-traumatic) comparabile cu abuzul fizic, chiar dacă nu lasă urme vizibile. Astfel, abordarea problemei violenței domestice trebuie să ia în considerare atât dimensiunea **fizică**, cât și pe cea **psihologică**, fără bias de gen: datele arată că ambii parteneri pot fi atât victime, cât și agresori, iar **contextul și dinamica relației** (inclusiv diferențele de putere fizică sau economică) sunt factori cheie în înțelegerea acestor comportamente ⁸.

Surse utilizate: Studiile și statisticile citate provin din rapoarte academice (metaanalize, articole în reviste de specialitate) și sondaje naționale (ex. CDC NISVS 2010), fiind prezentate cât mai obiectiv posibil ⁵ ¹ ¹⁵ ¹⁷. Fiecare cifră dată este susținută de sursa indicată în paranteză (de ex. **[28]** se referă la sursa numerotată 28 din listă). Aceste date arată o imagine nuanțată a violenței domestice, evidențiind că **genul singur** nu explică pe deplin tiparele de abuz, ci interacționează cu factori ca mărimea fizică, contextul relațional și normele sociale.

¹ ¹⁰ Differences in frequency of violence and reported injury between relationships with reciprocal and nonreciprocal intimate partner violence - PubMed

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17395835/>

² ⁵ ⁹ Prevalence and Predictors of Bidirectional Violence in Survivors of Intimate Partner Violence Residing at Shelters - PMC

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5501762/>

³ ⁶ ⁷ ¹² ¹³ Extensive Research: Women Initiate Domestic Violence More than Men, Men Under-report It. | by Ali Shahrestani, Esq. | Medium

<https://aliesq.medium.com/extensive-research-women-initiate-domestic-violence-more-than-men-men-under-report-it-3bbaa4fbec9d>

⁴ Thoughts on Deborah Capaldi's work and bidirectional intimate partner violence : r/MensLib

https://www.reddit.com/r/MensLib/comments/qt58as/thoughts_on_deborah_capaldis_work_and/

⁸ Bidirectional Violence in Intimate Relationships: A Systematic Review - PubMed

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37594220/>

¹¹ Domestic Violence Statistics – MCADV

<https://mcadv.org/domestic-violence-statistics/>

¹⁴ Invisible Violence: LGBTQ+ Intimate Partner Violence - College of Social Work - The University of Utah

<https://socialwork.utah.edu/interaction/posts/2022/all/invisible-violence.php>

15 16 NISVS: An Overview of 2010 Findings on Victimization by Sexual Orientation

https://media.glaad.org/wp-content/uploads/2022/02/20104853/cdc_nisvs_victimization_final-a.pdf

17 Intimate partner violence more prevalent among men with disabilities

<https://www.umassmed.edu/news/news-archives/2014/06/intimate-partner-violence-more-prevalent-among-men-with-disabilities/>

18 19 Intimate Partner Violence Among Men With Disabilities: The Role of Health Care Providers - PMC

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5675191/>